

Nr. 30538/11.04.2024

**Raportul de audit financiar
asupra situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor
încheiate la 31 decembrie 2022**

A. Introducere

Misiunea de audit financiar a fost efectuată de către Curtea de Conturi a României prin Departamentul IX, Direcția 2.

Situațiile financiare supuse auditului Curții de Conturi au fost încheiate de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, cu sediul în Bd. Libertății, nr.12, sector 5, București. Acestea au fost aprobate de către ministru în calitate de ordonator principal de credite și au fost depuse la Ministerul Finanțelor Publice cu adresa nr.523710 /29.03.2023.

Situațiile financiare ale ministerului au inclus, informații financiare cu privire la ordonatorul principal de credite și informațiile financiare prezentate de către entitățile subordonate cu personalitate juridică, respectiv Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM), Administrația Rezervației Biosfera „Delta Dunării”(ARBDD), Agenția Națională Pentru Arie Naturale Protejate (ANANP), Garda Națională de Mediu (GNM), Gărzile Forestiere București, Brașov, Cluj, Focșani, Oradea, Ploiești, Rm.Vâlcea, Suceava, Timișoara, precum și entități din coordonarea ministerului, respectiv Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) și Administrația Națională „Apele Române”(ANAR).

Auditul financiar a fost efectuat pe baza *Standardelor internaționale ale instituțiilor supreme de audit* (ISSAI). Suntem independenți în raport cu entitatea auditată din punct de vedere al cerințelor etice relevante pentru auditarea situațiilor financiare, astfel cum sunt prevăzute în Codul Etic al Curții de Conturi și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice în conformitate cu aceste cerințe. Considerăm faptul că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastră.

B. Opinia contrară

Am auditat situațiile financiare consolidate ale Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2022, care cuprind: bilanțul, contul de rezultat patrimonial, situația fluxurilor de trezorerie, situația modificărilor în structura activelor nete/capitalurilor proprii, contul de execuție bugetară și anexele care fac parte integrantă din situațiile financiare.

„În opinia noastră din cauza importanței aspectului descris în secțiunea Baza opiniei contrare din raportul nostru, situațiile financiare consolidate anexate nu oferă o imagine fidelă cu privire la elementele patrimoniale, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil”

C. Baza pentru opinie

Ca urmare a misiunii de audit financiar efectuată asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor pentru anul 2022, au fost constatate denaturări semnificative, prezentate după cum urmează:

1. *Înscrierea eronată în evidența cantitativ valorică, ca și active, a „ariilor protejate” a condus la supraevaluarea indicatorilor bilanțieri „Terenuri și clădiri” și „Rezerve și fonduri” cu valoarea de 15.665.152.864 lei.*

Ca urmare a aplicării testelor de detaliu, s-a constatat faptul că activele (denumite ARII PROTEJATE), în valoare de 15.665.152.864 lei, au fost eronat înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și în evidența cantitativ valorică a MMAP, fără documente care să ateste proprietatea statului român și dreptul de administrare al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor asupra acestora.

În fapt, ariile naturale protejate includ terenuri care au structură diversă a proprietarilor (de la proprietăți deținute de proprietari privați, inclusiv proprietari din intravilanele localităților, la proprietăți care sunt în domeniul public sau privat al structurilor administrației publice locale) de unde rezultă faptul că nu poate fi statul proprietar al acestora.

Actele normative în baza cărora aceste bunuri au fost evidențiate în contabilitate, respectiv Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III –a - zone protejate, cu modificările ulterioare și a Hotărârii Guvernului nr. 2151/2004 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone, nu fac nicio precizare referitoare la proprietatea statului asupra terenurilor ariilor naturale protejate. Din cadrul legal precizat mai sus, rezultă faptul că regimul ariilor naturale protejate are în vedere modul de gestionare a regimului de protecție și afectează doar folosința și nu dreptul de proprietate sau dreptul de administrare al acestora.

2. Nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente

2.1. Ca urmare a aplicării testelor de detaliu s-a constatat denaturarea informațiilor privind cheltuielile cu suma de 93.835.260,46 lei astfel:

La nivelul MMAP - activitate proprie, cheltuielile au fost majorate eronat cu suma de **14.749.771,68 lei**, după cum urmează:

- cheltuielile cu transferurile interne au fost majorate cu suma de 5.877.142,57, ca urmare a înregistrării unor cheltuieli care aparțineau exercițiului financiar 2020;

- cheltuielile cu transferurile în străinătate au fost majorate cu suma de 6.375.317 lei, ca urmare a înregistrării unor cheltuieli care aparțineau exercițiului financiar 2021;

- cheltuielile cu transferurile în străinătate, înregistrate în cursul anului 2022 au fost majorate cu suma de 2.360.116,11 lei, ca urmare a evidențierii acestora la un curs diferit de data documentului justificativ.

- suma de 137.196 lei, reprezentând facturi de servicii aferente exercițiului financiar 2021 a fost înregistrată ca și cheltuială al exercițiului financiar curent 2022, influențând astfel *Rezultatul patrimonial al exercițiului* și neraportând, prin Situațiile financiare încheiate la 31.12.2022, o imagine fidelă a entității.

La nivelul AFM, cheltuielile reprezentând finanțarea unor proiecte pentru mediu au fost prezentate eronat cu suma de **108.585.032,14** lei, ca urmare a majorării cheltuielilor cu suma de 119.852.350,70 lei reprezentând cheltuieli aferente anului 2021 dar și a neînregistrării unor cheltuieli în sumă de 228.437.382,54 lei care erau aferente anului 2022 însă au fost evidențiate în anul 2023.

2.2. Nerespectarea principiilor privind înregistrarea și recunoașterea veniturilor din impozite și taxe a condus la diminuarea acestora cu suma de 116.063.993,10 lei la nivelul AFM, astfel:

- au fost efectuate înregistrări contabile de reglare a veniturilor din taxe și impozite fiscal, în sumă de 72.244.801 lei, fără a avea la bază documente justificative;

- nu au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă venituri în sumă de 5.606.169 lei (drepturi de creanță constituite prin Decizia nr.1/28.10.2022);

- au fost efectuate înregistrări în evidența contabilă, reprezentând venituri în sumă de 38.213.025 lei, în baza unor documente justificative din anii anteriori (afectând veniturile anului curent și nerespectând astfel principiul contabilității de angajamente și independența exercițiului).

D. Paragraf pentru evidențierea unui aspect

Nu este cazul.

E. Aspecte cheie ale auditului

1. Aspecte cu privire la gestionarea defectuoasă a patrimoniului public al statului de către Administrația Bazinală de Apă Argeș – Vedea

În conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 (art. 3), apele de suprafață cu albiile lor minore aparțin domeniului public al statului. Astfel, suprafața râului Argeș și a afluenților săi a fost înscrisă în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, conform prevederilor HG nr. 1705/2005 (Anexa nr. 12 cu nr. M.F. 106222 – Bazin Hidrografic Argeș cu afluenții de ord. I-VI în județul Argeș).

Pentru realizarea obiectivelor “Amenajare hidroenergetică pe pârâul Capra” au fost emise de către ABA Argeș – Vedea, în perioada aprilie 2009 – septembrie 2011, și respectiv în perioada aprilie 2009 –2010, avize de gospodărire a apelor, prin care au fost admise lucrările de investiții propuse de către SC MOBIL DEN STEEL S.R.L. și SC IMOB EXPERT CONSULTING S.R.L.

În anul 2011, ABA Argeș – Vedeia în calitate de locator, în baza prevederilor Legii apelor nr. 107/1996, a Hotărârii Guvernului nr. 632 din 20 iunie 2007 *privind aprobarea închirierii unor bunuri, proprietate publică a statului, aflate în administrarea Administrației Naționale "Apele Române"* și a Ordinului ministrului mediului și pădurilor nr. 980 din 28 februarie 2011 *pentru aprobarea Instrucțiunilor tehnice privind reglementarea modului de constituire și executare a garanției financiare pentru blocarea amplasamentului de către viitoarele investiții de tip microhidrocentrale*, a încheiat un număr de 2 contracte de închiriere, având ca obiect o suprafață totală de 2695,46 mp de teren, în scopul executării de către chiriași a unor lucrări hidrotehnice-conducte de aducțiune situate pe terenuri care, în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 (art. 3) aparțin domeniului public al statului, respectiv pe pârâul Capra, afluent al râului Argeș.

În baza celor două contracte de închiriere menționate anterior, au fost emise în perioada 2011-2020 *Autorizații de gospodărire a apelor*, iar potrivit acestor acte de reglementare a fost cedată folosința bunurilor din domeniul public al apelor în scopul valorificării potențialului hidrotehnic. Conform prevederilor art. 39 al Legii nr. 107/1996 (valabile la data încheierii celor două contracte), *delimitarea albiilor minore se realizează de Administrația Națională "Apele Române" împreună cu autoritatea de cadastru funciar și cu deținătorii terenurilor riverane*.

Din documentele prezentate de către entitate, pentru niciuna din suprafețele stipulate în cele două contracte nu au fost efectuate, anterior încheierii contractelor, lucrările topo-cadastrale care să ateste suprafețele reale de teren date în închiriere și deci ocupate, ulterior, de amenajări hidrotehnice. Delimitarea bunurilor proprietate publică care au făcut obiectul celor două contracte, s-a realizat cu o întârziere de 10 ani, față de data încheierii contractelor. Din măsurătorile efectuate, în perioada 2017-2020, s-a constatat că terenurile ocupate de cei doi locatari sunt mai mari decât ele înscrise în contractele de închiriere și în autorizațiile de gospodărire a apelor emise (16.630,77 mp).

De asemenea, analizând limita albiei minore determinate prin efectuarea măsurătorilor topografice, s-a constatat existența unor suprapuneri ale dreptului de proprietate al Statului Român cu alte cărți funciare ale unor terți, inclusiv ale celor două societăți-părți în contractele de închiriere.

Ulterior efectuării măsurătorilor, entitatea a procedat la calcularea și facturarea sumei totale de 11.776.628,32 lei (evidențiată în contabilitate la 31.12.2022) reprezentând contravaloarea chirie, dobânzi și penalități de întârziere actualizate cu rata inflației, pentru perioada septembrie 2017 – septembrie 2020, deși cele două contracte au fost încheiate în cursul anului 2011 (contractul nr. 5-MHC/19.09.2011 și 2-MHC/24.08.2011).

În cursul anului 2021, entitatea a formulat două acțiuni în instanță prin care a solicitat obligarea celor doi chiriași la plata sumelor rezultate din ocuparea terenului, pentru suprafețele de teren ce au rezultat din măsurătorile efectuate și care nu au fost incluse în contractul de închiriere încheiat în anul 2011, iar perioada pentru care ANAR a cerut instanței să recunoască aceste drepturi a fost cuprinsă între septembrie 2017 – august 2020.

Ulterior, s-au completat acțiunile în instanță cu alte capete de cerere, solicitându-se următoarele:

➔ **În ceea ce privește contractul cu SC MOBIL DEN STEEL S.R.L:**

1. *Obligarea pârâtei la plata pe perioada septembrie 2017 – august 2020 a sumelor rezultate din ocuparea terenului (chirii), pentru suprafețele de teren ce aparțin proprietății Statului, date în*

administrarea ADMINISTRATIEI BAZINALE DE APA ARGES-VEDEA, suprafețe ce nu au fost incluse în contractul de închiriere anterior încheiat, respectiv a sumei de 4.226.281,19 lei, din care 3.680.692,76 lei reprezentând chirie și 545.588,43 lei reprezentând dobânzi și penalizări pentru întârzierea la plata și în continuare începând cu luna septembrie 2020, până la eliberarea și predarea suprafețelor ocupate, suma ce va fi actualizată cu indicele de inflație și la care se va adăuga TVA și dobânzile și penalitățile aferente, conform acțiunii inițiale. Acest capăt de cerere a făcut obiectul cererii inițiale, fiind motivat pe larg în aceasta;

2. *Constatarea dreptului de proprietate publica/revendicarea proprietății STATULUI ROMAN și implicit a dreptului de administrare al ADMINISTRATIEI NAZIONALE APELE ROMANE – ADMINISTRATIEI BAZINALE DE APA ARGES-VEDEA asupra albiei minore a pârâului Capra, com. Arefu, jud. Argeș, inclusiv asupra tuturor porțiunilor de teren ocupate de investiția pârâului și aflate la acest moment în proprietatea acesteia, situate în albia minoră;*

3. *Constatarea nulității parțiale absolute a titlului/titlurilor de proprietate al/ale pârâului, respectiv a CONTRACTULUI DE SCHIMB autentificat sub nr. 1097/01.04.2021 și a CONTRACTULUI DE SCHIMB autentificat sub nr. 1388/06.06.2013, depuse de reclamantă la dosarul cauzei, acolo unde proprietatea pârâului se suprapune peste proprietatea publică, indiferent de modalitatea de dobândire a acesteia;*

4. *Obligarea paratei la validarea măsurătorilor de delimitare a albiei minore a pârâului Capra și încheierea procesului verbal de delimitare pe toată suprafața pârâului, de la MHC V până la MHC VII (obligație de a face), conform măsurătorilor și conform rezultatelor expertizei topo ce va fi administrată.*

5. *Modificarea suprafeței de teren ce a făcut obiectul închirierii conform suprafețelor real ocupate și obligarea la plata contravalorii chiriei corespunzătoare suprafețelor de teren ce aparțin domeniului public al statului efectiv ocupate de investiția pârâului.*

Tribunalul Argeș-Secția Civilă a dispus trei dintre capetele de cerere de mai sus, păstrând spre judecare, în Dosarul nr. 9002/109/2021*, numai capetele 1 și 5 din acțiunea completată, iar capetele 2 și 3 au fost trimise, spre competență soluționare, către Judecătoria Curtea de Argeș (dosar nr. 2376/109/2023), în timp ce competența pentru soluționarea celei de-a patra cereri a fost declinată către Tribunalul Argeș-secția Contencios Administrativ și Fiscal (dosarul nr. 2377/109/2023).

➔ **În ceea ce privește contractul cu IMOB EXPERT CONSULTING S.R.L**, prin acțiunea formulată inițial în Dosarul nr. 9003/109/2021 a fost solicitată „*Obligarea paratei la plata pe perioada septembrie 2017 – august 2020 a sumelor rezultate din ocuparea terenului (chirii), pentru suprafețele de teren ce aparțin proprietății Statului, date în administrarea ADMINISTRATIEI BAZINALE DE APA ARGES-VEDEA, suprafețe ce nu au fost incluse în contractul de închiriere anterior încheiat, respectiv a sumei de 6.453.205,50 lei (șase milioane, patru sute cincizeci și trei de mii, două sute cincizeci lei și 50 bani), din care 5.620.114,29 lei reprezentând chirie și 833.091,21 lei reprezentând dobânzi și penalizări pentru întârzierea la plata și în continuare începând cu luna septembrie 2020, până la eliberarea și predarea suprafețelor ocupate, suma ce va fi actualizată cu indicele de inflație și la care se va adăuga TVA și dobânzile și penalitățile aferente.*”

Ulterior, s-a completat și s-a precizat acțiunea, solicitând:

1. *Obligarea pârâului la plata pe perioada septembrie 2017 – august 2020 a sumelor rezultate din ocuparea terenului (chirii), pentru suprafețele de teren ce aparțin proprietății*

Statului, date in administrarea ADMINISTRATIEI BAZINALE DE APA ARGES-VEDEA, suprafețe ce nu au fost incluse în contractul de închiriere anterior încheiat, respectiv a sumei de 6.453.205,50 lei (șase milioane, patru sute cincizeci și trei de mii, doua sute cinci lei și 50 bani), din care 5.620.114,29 lei reprezentând chirie și 833.091,21 lei reprezentând dobânzi și penalizări pentru întârzierea la plata și în continuare începând cu luna septembrie 2020, până la eliberarea și predarea suprafețelor ocupate, suma ce va fi actualizată cu indicii de inflație și la care se va adăuga TVA și dobânzile și penalitățile aferente. Acest capăt de cerere a făcut obiectul cererii inițiale, fiind motivat pe larg, fapt pentru care nu vom mai relua cele expuse deja.

2. *Constatarea dreptului de proprietate publica/revendicarea proprietății STATULUI ROMAN și implicit a dreptului de administrare al ADMINISTRATIEI NAȚIONALE APELE ROMANE – ADMINISTRATIEI BAZINALE DE APA ARGES-VEDEA asupra albiei minore a pârâului Capra, jud. Argeș, inclusiv asupra tuturor porțiunilor de teren ocupate de investiția paratei și aflate la acest moment în proprietatea acesteia, situate în albia minoră;*

3. *Constatarea nulității parțiale absolute a titlului/titlurilor de proprietate al paratei, acolo unde proprietatea paratei se suprapune peste proprietatea publica, indiferent de modalitatea de dobândire a acesteia;*

4. *Validarea măsurătorilor de delimitare a albiei minore a pârâului Capra și încheierea procesului verbal de delimitare pe toată suprafața pârâului, de la MHC I până la MHC V;*

5. *Modificarea suprafeței de teren ce a făcut obiectul închirierii conform suprafețelor real ocupate și obligarea la plata contravalorii chiriei corespunzătoare suprafețelor de teren ce aparțin domeniului public al statului efectiv ocupate de investiția paratei.*

Instanța (Tribunalul Argeș, Secția Civilă) a dispus și de această dată trei dintre capetele de cerere, păstrând spre judecare numai capetele 1 și 5 din acțiunea completată în dosarul nr. 9003/109/2021. Pentru restul solicitărilor, competența a fost declinată către Judecătoria Curtea de Argeș (dosarul 1493/109/2023), respectiv către Tribunalul Argeș-Secția Contencios Administrativ și Fiscal (dosarul nr. 1494/109/2023).

La data prezentei misiuni, toate dosarele se afla în diferite stadii de judecată.

Referitor la nivelul creanței evidențiată în contabilitate la data de 31.12.2022, trebuie menționat faptul că acesta a fost determinat pentru perioada septembrie 2017 – septembrie 2020 fără a se avea în vedere întreaga perioadă de derulare a celor două contracte, ambele încheiate în cursul anului 2011. Din documentele prezentate de entitate, rezultă faptul că valoarea totală a chiriilor calculate în cazul celor două contracte de închiriere este următoarea:

➔ Pentru contractul de închiriere nr. 2-MHC/24.08.2011 – încheiat cu S.C. MOBIL DEN STEEL S.R.L:

- Valoarea chiriei = 11.645.707 lei (din care TVA=1.859.398,66 LEI)

- Valoare dobânzi și penalități = nu au fost determinate

➔ Pentru contractul de închiriere nr. 5-MHC/19.09.2011 – încheiat cu S.C. IMOB EXPERT CONSULTING S.R.L:

- Valoarea chiriei = 20.327.335,74 lei (din care TVA = 3.245.541 lei)

- Valoare dobânzi și penalități = 6.293.914,68 lei.

Concluzie:

Actul normativ care autoriza închirierea acestor bunuri a fost HG nr. 632/2007 privind aprobarea închirierii unor bunuri aflate în proprietatea publică a statului, administrate de către

ANAR, publicat în temeiul art. 14 din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare.

Analizând contractele de închiriere a reieșit că, prin clauzele acestora, nu s-a asigurat integral exploatarea bunurilor închiriate potrivit specificului acestora, în sensul că s-a respectat numai destinația bunurilor dar nu și caracteristicile fizice, respectiv suprafețele ce descriu așezarea fixă și stabilă a bunurilor imobile închiriate.

Contractul de închiriere duce la nașterea unui raport juridic obligațional.

Prin modul defectuos în care contractele de mai sus au fost întocmite, drepturile de creanță ce ar fi trebuit să revină statului român au fost diminuate. Astfel, administratorul acestor bunuri (ANAR-Administrația Bazinală Argeș-Vedea) nu s-a asigurat de corectitudinea datelor stipulate în contract ca reprezentând albia minoră a râului Capra. Potrivit măsurărilor ulterioare, care au fost efectuate potrivit legii, s-a determinat o suprafață mai mare a terenului închiriat (pentru ambele contracte la care facem referire), care era exploatată în baza dreptului conferit prin contractul de închiriere. Așadar, suprafața de teren exploatată în fapt, era mai mare decât cea stipulată în contract.

Întrucât terenul respectiv aparținea domeniului public al statului, reiese că administratorul acestuia nu s-a asigurat, în fiecare dintre cele două contracte de închiriere, de gestionarea eficientă și eficace a patrimoniului public al statului. Astfel, dreptul de creanță al entității a fost diminuat cu 26.928.446,38 lei (în total, pentru cele două contracte) iar veniturile aferente, care ar fi trebuit să fie virate la bugetul statului, au fost semnificativ diminuate (50% din valoarea dreptului de creanță, potrivit art. 2(2) din HG nr 632/2007 actualizată). De asemenea, la această sumă se adaugă și valoarea TVA nefacturată celor doi chiriași și implicit nevirată la bugetul de stat, la care se adaugă dobânzi și penalități calculate în conformitate cu legislația în vigoare.

Potrivit prevederilor Codului Muncii, salariații răspund patrimonial, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului, din vina și în legătură cu munca lor.

Astfel, ANAR avea dreptul și obligația de a întreprinde demersuri de stabilire și recuperare a prejudiciului adus bugetului propriu.

În ceea ce privește prejudiciul adus bugetului de stat, concluzionăm că ANAR are obligația de a întreprinde demersuri de recuperare a sumelor de la partenerii comerciali și/sau de la persoanele vinovate de producerea acestuia, după caz. Mai mult, apreciem că există indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală (infrațiuni de serviciu).

2. Aspecte cu privire la gestionarea bunurilor aparținând domeniului public al statului

Potrivit legislației specifice domeniului apelor (Legea apelor 107/1996, completată și modificată ulterior), ANAR administrează bunuri aparținând domeniului public al statului, ce nu fost intabulate în întregime, astfel că dreptul de proprietate al statului român asupra rezervelor de apă nu figurează pe deplin în evidențele cadastrale. Ca atare, nici evidența contabilă nu prezintă fidel situația *Altor active nefinanciare*, denaturând realitatea asupra drepturilor patrimoniale. Așa cum reiese din documentele prezentate de către entitate, nu s-au aprobat fonduri suficiente pentru intabularea bunurilor administrate la nivelul ABA-Dobrogea Litoral, cu toate că acestea au făcut obiectul unor contracte de închiriere, încheiate cu terți.

Astfel, prin includerea acestora în categoria bunurilor închiriate și exploatate de către terți, există riscul ca prețul stabilit prin contractele de închiriere să fie mai mic decât cel care ar putea fi

stabilit în raport de suprafețele reale oferite spre închiriere. Concluzionăm deci că există un risc de subdimensionare a drepturilor de creanță reieșite din administrarea unor bunuri ce aparțin domeniul public, în condițiile în care ANAR are, potrivit legii, obligația de a asigura (din venituri proprii) fondurile necesare înscrierii acestora în cartea funciară, urmând să recupereze sumele de la bugetul de stat.

3. Aspecte privind evidența și raportarea cheltuielilor cu salariilor

3.1. Supraevaluarea indicatorului din contul de rezultat patrimonial „Salariile angajaților și contribuțiile sociale aferente angajaților” și implicit a indicatorului bilanțier „Salariile angajaților”, la Administrația Bazinală Argeș, cu suma de 19.156 lei, ca urmare a majorării cheltuielilor cu salariile, prin acordarea unor indemnizații suplimentare pentru șapte dintre membrii comisiei de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor

Potrivit Ordinului MMAP nr. 842/2021, s-au constituit comisii de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor, membrii acestora fiind remunerați în conformitate cu prevederile Deciziei ANAR nr. 979/2016, respectiv cu suma de 500 lei /membru/ședință și 300 lei/referat. Astfel, potrivit prevederilor anterior menționate, în luna decembrie 2022, s-a achitat comisiei de avizare a documentațiilor- zona Muntenia Vest suma de 17.000 lei pentru ședința din data de 07.12.2022 și suma de 12.000 lei pentru ședința din data de 08.12.2022, conform referatelor de plată nr 161/07.12.2022 și 162/08.12.2022.

Prin Referatul nr.163/09.12.2022 a fost aprobată de către președintele comisiei acordarea unor indemnizații suplimentare pentru șapte dintre membrii comisiei, în sumă totală netă de 9.650 lei (sumă totală brută de 18.734 lei).

Din documentele puse la dispoziție de entitate s-a constatat faptul că nu există o prevedere legală care să susțină acordarea unor indemnizații suplimentare membrilor comisiilor astfel constituite, ci dimpotrivă potrivit art. III, alin 2 din O.U.G. nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, nu se acordă premii personalului din cadrul instituțiilor publice. Astfel, apreciem că tuturor cheltuielile aferente unor indemnizații suplimentare, a căror autorizare legală s-a stabilit prin acte administrative emise la nivelul entității, ar trebui să li se aplice același regim al austerității, în spiritul legii.

3.2. Supraevaluarea indicatorului bilanțier „Salariile angajaților” și implicit a indicatorului din contul de rezultat patrimonial „Salariile angajaților și contribuțiile sociale aferente angajaților”, la Garda Națională de Mediu și la Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, ca urmare a majorării sumelor de plată cu titlu de salarii

Ca urmare a calculării și acordării unor drepturi salariale în quantum incorect, s-au constatat următoarele:

3.2.1 La Garda Națională de Mediu, indemnizația pentru titlu științific de doctor a fost acordată în quantum de 50% din nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată în anul 2022 (2.550 lei), respectiv în sumă de 1.275 lei /salariat (în luna decembrie 2022. În cadrul

analizei drepturilor salariale, s-a constatat că un număr de 18 salariați au primit indemnizație pentru titlu științific de doctor, în cuantumul menționat. Un alt spor plătit în cuantum incorect este sporul pentru condiții vătămătoare și periculoase, acordat în general prin aplicarea procentului de 15% la salariul de baza valabil în anul 2022 (în luna decembrie 2022, un număr de 698 salariați au beneficiat de sporul pentru condiții periculoase sau vătămătoare).

Aceste aspecte de încălcare a prevederilor legale referitoare la salarizarea personalului plătit din fonduri publice au rezultat în urma selectării unui eșantion de cinci salariați din cadrul **Gărzii Naționale de Mediu**, dintr-un număr total de 700 salariați, existent la 31.12.2022.

Valoarea estimată a abaterii stabilită pentru un număr de 4 salariați din cei 5 selectați în eșantion a fost de: 2.583 lei - sumă brută, din care 1.637 lei - sumă netă (suma acordată în plus în luna decembrie 2022).

3.2.2 La Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, indemnizația pentru titlu științific de doctor a fost acordată în cuantum de 50% din nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată în anul 2019 (2.080 lei), respectiv în sumă de 1040 lei /salarizat (în luna noiembrie 2022). În cadrul analizei drepturilor salariale, un număr de 29 salariați au primit indemnizație pentru titlu științific de doctor, în cuantumul menționat. Un alt spor plătit în cuantum incorect este sporul pentru condiții vătămătoare și periculoase, acordat în general, prin aplicarea procentului de 15% la salariul de baza valabil în anul 2019 (în luna noiembrie 2022, un număr de 456 salariați au beneficiat de sporul pentru condiții periculoase sau vătămătoare). De asemenea, indemnizația de hrană se acordă în cuantum integral, în fiecare lună, chiar dacă salariatul se află în concediu de odihnă și nu se acordă proporțional cu timpul efectiv lucrat, conform prevederilor art.18, alin. 2 din Legea 153/2017.

Aceste aspecte de încălcare a prevederilor legale referitoare la salarizarea personalului plătit din fonduri publice au fost constatate ca urmare a selectării unui salariat din cadrul **Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor**, pentru care am verificat calculul drepturilor salariale la luna noiembrie 2022.

Valoarea estimată a abaterii, pentru un salariat luat în calcul la verificarea drepturilor salariale a fost de: 458 lei - sumă brută (din care 267 lei - sumă netă) (suma acordată în plus în luna noiembrie 2022, reprezentând indemnizație pentru titlu științific de doctor, spor pentru condiții periculoase sau vătămătoare și indemnizație de hrană).

În concluzie, atât la Garda Națională de Mediu, cât și la Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, la acordarea indemnizațiilor pentru titlu științific de doctor și a sporurilor pentru condiții vătămătoare și periculoase nu au fost luate în considerare prevederile ordonanțelor de urgență succesive privind limitarea cuantumului sporurilor (OUG 114/2017, cu modificările și completările ulterioare), indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare, la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2018.

Suma brută acordată în plus în anul 2022, ca spor pentru titlu științific de doctor se estimează la 70.200 lei pentru un număr de 18 de salariați, la Garda Națională de Mediu și aproximativ 31.320 lei pentru un număr de 29 de salariați la Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor (în total, 101.520 lei).

Suma totală acordată în plus, cu titlu de spor pentru condiții vătămătoare, nu poate fi estimată în timpul acțiunii de audit, întrucât acest spor se determină prin aplicarea procentului de 15% la salariul de bază din luna decembrie 2018, al fiecărui salariat, iar

acordarea acestui spor se realizează proporțional cu timpul lucrat în cursul fiecărei luni din anul 2022.

În mod similar, suma acordată cu titlu de indemnizație de hrană acordată, nu poate fi estimată în timpul acțiunii de audit, întrucât acordarea acesteia trebuia să țină seama de timpul efectiv lucrat al fiecărui salariat.

F. Alte aspecte

Ca urmare a auditului efectuat asupra *Situațiilor financiare* raportate de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor pentru anul 2022, au mai fost constatate erori/deficiențe ale căror valori individuale sunt situate sub nivelul pragului de semnificație și nu au efecte generalizate, prezentate după cum urmează:

1. Raportarea în situațiile financiare la 31.12.2022 la indicatorul „Finanțări, subvenții, transferuri, alocații bugetare cu destinație specială” a unor venituri operaționale majorate cu suma de 30.835.729,01 lei, astfel:

- La nivelul ABA Dobrogea Litoral - veniturile reprezentând finanțare din fonduri externe nerambursabile post-aderare (evidențiate în contul 775) și cele reprezentând cofinanțarea de la buget aferentă programelor/proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile (evidențiate în contul 778) au fost eronat majorate cu suma totală de 30.855.349,55 lei ca urmare a neînregistrării sumelor neautorizate la plată de către Autoritatea de Management a Programului Operațional Infrastructură Mare;

- La nivelul AFM -veniturile operaționale au fost diminuate cu suma de 19.620,54 lei, astfel:

- veniturile reprezentând finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (evidențiate în contul 775) și cele reprezentând cofinanțarea de la buget aferentă programelor/proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile (evidențiate în contul 778) au fost eronat majorate cu suma totală de 117,6 lei, ca urmare a neînregistrării sumelor neautorizate la plată de către Autoritatea de Management a Programului Operațional Regional.
- veniturile reprezentând finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (evidențiate în contul 775) și cele reprezentând cofinanțarea de la buget aferentă programelor/proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile (evidențiate în contul 778) au fost eronat diminuate cu suma de 19.738,14 lei prin înregistrarea sumelor neautorizate de Autoritatea de Management a Programului Operațional Regional aferente unei cereri de plată înregistrată inițial (la depunere) în cursul anului 2021.

2. Înregistrarea în evidența contabilă a unor venituri din fondul cu destinație specială, fără a avea la bază documente care atestă dreptul de creanță și nu la momentul când se produce tranzacția ce generează venitul, ci la momentul încasării acestora.

La nivelul MMAP – aparat propriu, în cazul veniturilor realizate, conform prevederilor Codului silvic, art. 41, reprezentând taxa pentru scoaterea definitivă a terenurilor din fondul forestier național, entitatea nu deține niciun document care să ateste existența dreptului de creanță asupra sumei încasate.

De asemenea, în cazul veniturilor realizate conform prevederilor Codului silvic (art. 105) reprezentând prejudicii aduse fondului forestier național, care sunt înscrise în actele de control de fond forestier/parțial întocmite de personalul silvic împreună cu organele fiscale competente

subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscala și care reprezintă o sursă a fondului de ameliorare, entitatea nu deține documente din care să rezulte dreptul de creanță asupra sumei reprezentând respectivele prejudicii aduse fondului forestier.

Aceasta în condițiile în care Legea nr. 171 din 16 iulie 2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, prevede faptul că *„In scopul urmaririi modului de solutionare a contravențiilor silvice și pentru a asigura posibilitatea identificării de către agentii constatatori prevazuti la art. 24 alin. (1) a situatiilor de repetare a aceleiasi fapte de catre contravenient, pentru aplicarea sanctiunilor majorate/complementare, dupa caz, autoritatea publica centrala care raspunde de silvicultura asigura, in cadrul SUMAL, realizarea si functionarea Sistemului national de evidenta informatizata a contravențiilor silvice, denumit in continuare SNEICS,, precum și faptul că „Elementele necesare constituirii bazei de date prevazute la alin. (1), competentele de acces la aceasta baza de date, precum si orice alte proceduri referitoare la gestionarea ei se stabilesc prin protocoale incheiate intre autoritatea publica centrala care raspunde de silvicultura si institutiile din care fac parte agentii constatatori, in termen de 30 de zile de la data intrării in vigoare a prezentei legi”.*

În concluzie, nu există un mecanism funcțional care să ofere informații cu privire la drepturile de creanță reieșite din sancționarea contravenienților ce prejudiciază fondul forestier și nici nu se poate constata caracterul de repetabilitate al contravențiilor săvârșite de către aceeași persoană, astfel încât să se poată stabili, într-un mod argumentat, nivelul sancțiunii aplicate.

3. Menținerea eronată în evidența contabilă (în conturile contabile de clienți cu termen sub un an) a unor clienți radiati, precum și a unor clienți pentru care prin hotărâre judecătorească s-a declarat falimentul, fapt ce a condus la supraevaluarea indicatorului „Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări” cu suma de 285.822,18 lei.

Pentru aceștia ABA ARGES VEDEA a pierdut calitatea de creditor, fie prin respingerea înscrierii la masa credală (în cazul unor creanțe în sumă de 15.606,84 lei), fie prin respingerea cererilor de emitere a unor ordonanțe de plată (în cazul unei creanțe în sumă de 270.215,34 lei).

De asemenea, pentru aceste sume, nu a fost efectuată o analiză a motivelor care au condus la situația de imposibilitate a recuperării de la clienții evidențiați în contabilitate, analiză urmare căreia trebuia stabilită modalitatea de reflectare în contabilitate a creanței de încasat, valoarea acesteia și persoanele cu atribuții/sarcini în recuperarea creanței și modul în care acestea au fost exercitate.

4. Subevaluarea indicatorului „Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări” prin menținerea în evidența contabilă a unor ajustări pentru deprecierea creanțelor incerte în sumă de 5.258.848,33 lei, în condițiile în care clienții incerti pentru care au fost constituite nu mai sunt evidențiați în contabilitatea ANAR - sediul central.

În situațiile financiare s-au prezentat creanțe la un anumit nivel, iar ajustările pt deprecierea unor creanțe presupun, ca regulă, punerea în rezervă (temporară) a unor creanțe care nu se știe dacă vor fi încasate (clienți incerti). Ajustările au deci rolul de a diminua valoarea creanțelor din evidența contabilă (total creanțe-ajustări), astfel încât în situațiile financiare să se cunoască exact nivelul creanțelor care pot fi încasate. Cele ajustate urmează să fie recuperate în instanță și reluate ca și creanțe certe și lichide, la momentul la care debitorul le recunoaște din proprie voință sau pentru că îl obligă instanța. Ajustările reprezintă cheltuieli recunoscute provizoriu, ce vor deveni definitive dacă entitatea înregistrează pierderi din creanțe (a pierdut în instanță) sau vor fi reluate pe venituri (la câștigarea procesului împotriva debitorului), astfel încât patrimoniul să nu fie afectat.

Creanțe prezentate în situațiile financiare au fost deci prezentate la valoarea afectată de ajustări, însă nu în toate situațiile s-au recunoscut ajustări pentru deprecierea creanțelor, ca o consecință a urmării acestora, ci au existat cazuri în care s-au constituit ajustări dar creanțele respective reprezentau deja pierderi ale unor drepturi asupra unor parteneri dizolvați.

5. Raportarea eronată în situațiile financiare a „Creanțelor bugetare”, reprezentând contribuții și taxe la Fondul pentru Mediu.

Urmare a auditării categoriei de operațiuni „Creanțe bugetare” la Administrația Fondului pentru Mediu, au fost identificate situații de diminuarea a creanțelor bugetare cu suma de 38.870.616,57 lei și de majorare a creanțelor bugetare cu suma de 35.375.269,51 lei, în ambele situații înregistrările contabile s-au efectuat fără documente justificative. Astfel, s-a constatat o influență negativă asupra situațiilor financiare în sumă de 3.495.347,05 lei.

Analizând documentele justificative, respectiv: fișe de cont, procesul verbal de punctaj între evidența contabilă și evidența tehnico-operativă, fișe contribuabil, s-a constatat faptul că au fost efectuate înregistrări în contabilitate privind creanțele bugetare fără existența unor documente justificative sau nu au fost operate înregistrări în contabilitate, deși existau decizii de impunere înregistrate în evidența tehnico-operativă.

Din situația prezentată, se identifică existența unui risc de fraudă în sensul diminuării obligațiilor de plată într-un mod neautorizat, fără aprobarea conducerii entității și avizul structurilor de specialitate din cadrul Administrației Fondului de Mediu.

6. Raportarea eronată în situațiile financiare a unor datorii comerciale în sumă de 168.929 lei.

Ca urmare a analizei documentelor justificative, respectiv fișe de cont, registre jurnal și situații financiare s-a constatat raportarea unor datorii în sumă de 168.929 lei pentru care dreptul la acțiune s-a prescris, după cum urmează: garanții de bună execuție și de participare la licitație în sumă de 146.246 lei și restituiri despăgubiri în suma de 22.683 lei.

De asemenea, în ceea ce privește contribuția aferentă anului 2022, la Organizația Europeană pentru Exploatarea Sateliților Meteorologici (EUMETSAT), înregistrarea în evidența financiar-contabilă se realizează la momentul plății și nu la momentul generării datoriei, utilizând un curs valutar eronat și neevidențind în conturile de cheltuieli, respectiv venituri diferențele de curs valutar. Totodată, la inventarierea elementelor patrimoniale de activ, datorii și capitaluri proprii realizată cu ocazia întocmirii situațiilor financiare la 31.12.2022, datoriile comerciale în valută nu

sunt reevaluate la cursul publicat de Banca Națională a României, valabil pentru data întocmirii situațiilor financiare, respectiv pentru ultima zi a exercițiului financiar.

7. Supraevaluarea indicatorului „Cheltuieli de capital, amortizări și provizioane” cu suma de 2.526.130 lei, astel:

- La nivelul ABA DOBROGEA LITORAL cheltuielile operaționale privind provizioanele aferente anului 2022 au fost diminuate eronat ca urmare a anulării unui provizion prin stornarea înregistrării inițiale de creare a provizionului efectuate în cursul anului 2021, afectând astfel, rulajul contului cu suma de 39.972 lei;
- La nivelul MMAP cheltuielile operaționale privind provizioanele au fost majorate eronat prin înregistrarea unui provizion în sumă de 2.566.102 lei în condițiile în care, la momentul constituirii, litigiul pentru care a fost creat, rămăsese fără obiect (obligația ministerului a fost deja achitată).

8. Supradimensionarea valorii activelor imobilizate corporale cu suma de 284.042 lei

La nivelul entităților (MMAP, ABA SIRET, INHGA și ABA Argeș Vedea) indicatorul bilanțier *Instalații tehnice, mijloace de transport, animale, plantații, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale* este supradimensionat, cu valoarea de 331.942 lei, întrucât include bunuri care nu îndeplinesc condiția de valoare pentru a fi considerate mijloace fixe/active necurente. La nivelul ABA Argeș Vedea a fost subdimensionată valoarea mijloacelor de transport cu suma de 47.900 lei, reprezentând valoare voucher obținut prin programul Rabla.

9. Neînregistrarea și neraportarea corespunzătoare în situațiile financiare încheiate a unor datorii, prin neconstituirea de provizioane, în sumă de 2.774.239 lei, aferente unor litigii în care entitatea auditată și entitățile din subordinea/coordonarea acesteia sunt parte.

La nivelul ordonatorului principal de credite, cât și la nivelul unor entități din coordonarea acestuia, a căror date și informații financiare sunt consolidate în bilanțul centralizat - ANAR/ABA nu au fost evidențiate provizioane aferente acțiunilor în instanță în care aceste entități auditate sunt parte sau au fost efectuate raportări eronate, după caz. Astfel, prin raportările efectuate în Situațiile financiare încheiate pentru anul financiar 2022, respectiv prin bilanțul contabil nu au fost raportate integral provizioane, prezentate prin Notele explicative anexă la bilanț, precum și evidențierea acestora extracontabil ca și active/pasive contingente în afara bilanțului, după caz. Ca urmare a analizei efectuate asupra documentelor transmise și a dialogului cu factorii de decizie din cadrul entităților auditate din eșantion s-a constatat faptul că, pentru unele litigii în care entitățile (unele ABA-uri) sunt parte nu au fost constituite provizioane în sumă estimativă de 1.192.408 lei.

Potrivit documentelor furnizate echipei de audit de către structurile de specialitate, respectiv Direcția economică/juridică din cadrul MMAP, în anul 2022 ministerul a avut calitatea de pârât/reclamant/intervenient într-un număr de aproximativ 166 dosare, rezultând obligații de plată/de încasat, cheltuieli de judecată, acțiuni în instanță cu hotărâri definitive/în curs, soluționate cu decizii favorabile/nefavorabile entității auditate, având ca obiect: anulare act administrativ/pretenții/acțiune în răspundere delictuală care pot conduce la sume de plată și de încasat de către minister, după caz.

Urmare analizei efectuate s-a constatat înregistrarea eronată a unor provizioane, în sumă estimativă de 1.581,831.89 lei, precum și neconstituirea unor drepturi de încasat rezultate dintr-un număr de dosare, având ca obiect „*infracțiuni în regimul silvic*”. În cuprinsul Raportului de analiză la Situațiile financiare anuale, datele și informațiile referitor la raportarea datoriilor necurente/curente prin constituirea de provizioane au fost prezentate incomplet. Este necesar să se constituie provizioane pentru litigii, recunoscute ca datorii (presupunând că pot fi realizate estimări corecte), deoarece constituie obligații curente la data bilanțului, acordându-se atenția cuvenită acestor instrumente financiare ce se constituie pe seama unor cheltuieli anticipate și previzibile, având în vedere prevederile bugetare ce se constituie la sfârșitul fiecărui exercițiu financiar.

În timpul misiunii de audit, în vederea raportării financiare corecte, entitățile (MMAF-ad. centrală, ABA) au efectuat demersuri în vederea constituirii de provizioane aferente litigiilor în care sunt parte prin înregistrările contabile aferente, precum și repunerea corectă a unor înregistrări contabile eronate (Nota nr. 113058/30.01.2024).

10. Nemașorarea valorii activului „Clădire sediu Minister” cu valoarea lucrărilor de modernizare are ca efect subevaluarea indicatorilor „Terenuri și clădiri” și „Rezerve și fonduri” cu suma de 1.106.030 lei.

11. Referitor la modul de reflectare în contabilitate a rezervelor din reevaluare

Valoarea indicatorului bilanțier „Rezerve și fonduri” a fost supraevaluată cu suma de 12.185.724 lei, ca urmare a: menținerii în evidența contabilă a unor diferențe din reevaluare în sumă de 2.124.413,98 lei aparținând unor bunuri (instalații tehnice, mobilier, alte active) care au fost amortizate integral la ANPM, a înregistrării eronate a sumei de 8.172.019 lei atât în Fondul bunurilor din proprietatea statului, dar și ca diferențe din reevaluare (APM București) și ca urmare a efectuării unor înregistrări eronate în sumă de 1.889.291 lei (ABA BUZĂU Ialomița).

Pentru erorile identificate la ANPM și ABA BUZĂU IALOMIȚA au fost efectuate corecțiile în evidența financiar-contabilă în timpul misiunii de audit.

12. Neefectuarea operațiunii de reevaluare a tuturor activelor aflate în proprietatea administrațiilor bazinale de apă, odată la 3 ani, în conformitate cu prevederile legale.

Impactul asupra situațiilor financiare nu poate fi determinat datorită numărului mare de active aflate în această situație, dar și datorită faptului că mare parte din aceste active nu au fost reevaluate de la data intrării în patrimoniu. Pentru determinarea valorii juste este necesară efectuarea reevaluării corecte și riguroase, prin care să se stabilească valoarea justă a acestor active.

13. Raportarea în situațiile financiare încheiate de entitate la 31.12.2022 a unor creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, prin supradimensionarea indicatorului cu suma de în sumă de 33.666.327 lei.

La nivelul entităților aflate în coordonare (AFM, ANAR - ABA Dobrogea Litoral) s-a constatat faptul că nu sunt evidențiate corect în situațiile financiare, creanțele din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile cu privire la sumele constatate de către Autoritățile de

Management ca și cheltuieli neeligibile (corecții financiare aplicate conform prevederilor OUG 66/2011), aceste sume fiind suportate de la Buget de stat.

Astfel, s-au constatat următoarele:

- La ABA Dobrogea Litoral - referitor la contractul de finanțare identificat cu Codul SMIS 122927, încheiat între ABA Dobrogea Litoral și MIPE - POIM, cu titlul "Reducerea eroziunii costiere Faza II (2014-2020)", a fost constatată o eroare privind înregistrarea CR 12 din data de 29.07.2022, revizuită data de 04.08.2022.

- Potrivit "Notificării beneficiarului aferentă unei cereri de rambursare" (CR12) înregistrată cu nr.89729/09.08.2022 MIPE nu a autorizat suma de 25.928.845,16 lei din factura nr.223046/004/2022/21.06.2022 la contractul nr.265/19.12.2019, cu posibilitatea de a resolicita această valoare într-o altă cerere de rambursare.

- La momentul primirii acestei Notificări, entitatea nu a înregistrat în contabilitate diminuarea valorii înregistrată în conturile 458.03.01 (179.154.714,17 lei FEN), 458.03.02 (31.615.537.39 lei BS și 40.017.319,32 lei TVA) în corespondență cu conturile 775 și 778. Astfel, suma a fost resolicitată în CR 14, dublându-se valoarea în conturile menționate, această cerere fiind autorizată integral.

În timpul misiunii de audit, potrivit referatului nr.25315/23.12.2023 și a Fișelor de cont transmise, entitatea a corectat valorile în situațiile financiare, dar rulajele conturilor 458.01.01 și 458.01.02 au fost afectate pentru anul 2022 cu suma de 30.855.349,55 lei.

- **MMAP** – Valoarea de 30.581,21 lei aferentă Notei de constatare nr.12174/02.02.2022-pentru Servicii de informare și publicitate-furnizare materiale promoționale și servicii de organizare evenimente, cf. *Art 12 din Directiva Păsări 79/409/CEE*. Acest dosar (nr. 24957/3/2022) a fost pierdut în Instanță de către MMAP. La data controlului nu a fost emisă Hotărârea judecătorească, dar pe portalul Curții de Apel București, recursul MMAP a fost respins ca nefondat în data de 25.10.2023. Având în vedere faptul că acest proces a fost pierdut, **Directia Economică din cadrul MMAP va face toate demersurile necesare în vederea reglării corecțiilor în contabilitate pe baza documentelor justificative.**

- **AFM** – Pentru tranzacțiile din eșantionul selectat au fost identificate sume neeligibile care nu au fost evidențiate corect în situațiile financiare. Astfel, raportat la anul 2022, prin CR 12 (sume solicitate în anul 2021 și încasate în 12.05.2022) au fost constatate de către MDLPA, valori neeligibile în cadrul cererii în suma de 20.000 lei pentru contractul de finanțare nerambursabilă nr. RO 11-866/11.08.2020 declarat nul, conform Deciziei Comitetului Director AFM 648/DCD/21.12.2021. De asemenea, la CR 13 prin Notificarea de plată din data de 14.12.2022 a fost identificată suma de 120 lei ca fiind neeligibilă. Mai mult decât atât din verificările efectuate s-a constatat faptul că la sfârșitul anului 2022 s-au efectuat reglări contabile referitoare sume solicitate prin CR 12 și 13 (în fișa de cont 458.03.01.01 este menționat greșit CR14-16) și sumele încasate, ca diferență, și nu conform Notificărilor de plată. Astfel, valoarea totală este de 1.140.713,02 lei, din care suma de 180.713,02 lei reprezintă sume neeligibile. **La nivelul anului 2022 s-a constatat supraevaluarea indicatorului cu suma de 2.830.713,23, dar totodată și subdimensionarea acestuia cu suma 19.736,14 lei.**

Din documentele prezentate, dar și din discuțiile cu reprezentanții entității s-a constatat faptul că deși există prevederi în procedurile operaționale interne, acestea nu sunt respectate.

14. Referitor la modul de gestionare a creanțelor fiscale – AFM

La trecerea pe cheltuieli a creanțelor fiscale în sumă totală de 23.641.781 lei, AFM nu a efectuat o analiză a demersurilor întreprinse în vederea încasării acestora, de la momentul constituirii dreptului de creanță la momentul intrării în insolvență/dizolvării/radierii operatorilor economici pentru care au fost constituite.

În concluzie, AFM a recunoscut pierderi din creanțe asupra debitorilor diverși, fără să întreprindă niciun demers de încasare/fără să cerceteze dacă prin acțiunea/inacțiunea unor persoane s-a ajuns în situația ca aceste drepturi să nu poată fi recuperate/încasate.

G. Bună guvernare

1. Evaluarea controlului intern a relevat existența unor lacune în implementarea și funcționarea acestuia, după cum urmează:

- Ordonatorul principal de credite a luat măsuri în vederea asigurării cadrului organizatoric necesar implementării sistemului de control intern.
- Urmare a analizei efectuate cu privire la evaluarea *Sistemului de control intern managerial*, prin prisma prevederilor O.S.G.G nr.600/2018 pentru aprobarea Codului intern managerial al entităților publice, s-a constatat faptul că din rapoartele asupra sistemului de control intern managerial transmise ordonatorului principal de credite, reiese faptul că gradul de conformitate a sistemului de control intern managerial cu standarde de control intern/managerial este parțial conform (14 standarde implementate, 1 standard parțial implementat Standardul 9 – *Proceduri* și 1 standard neimplementat Standardul 3 - *Competență, performanță*):
 - 37 entități au sisteme conforme;
 - 54 entități au sisteme parțial conforme;
 - 5 entități au sisteme parțial conforme limitate.

De asemenea, s-a constatat faptul că nu a fost întocmit Planul de pregătire profesională pentru anul 2022 la nivelul MMAP și nu au fost alocate sume pentru formarea profesională a salariaților, prin bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2022, astfel încât nu a fost asigurată pregătirea profesională a salariaților.

Există un risc semnificativ de eroare în raportarea situațiilor financiare, deoarece centralizarea situațiilor financiare de la entitățile aflate în subordonare/ coordonare, se realizează prin introducerea manuala a datelor, fără să existe o procedură de control la nivelul MMAP.

Din analiza Registrului riscurilor strategice nu au fost formalizate documentele care să cuprindă riscurile aferente tuturor activităților desfășurate la nivelul structurilor ministerului, și implicit nu au fost documentate răspunsurile adecvate la riscuri.

Conform Listei privind activitățile procedurabile din cadrul MMAP s-a constatat faptul că nu au fost întocmite proceduri de lucru pentru toate activitățile desfășurate în cadrul ministerului și nu au fost respectate termenele pentru elaborarea/actualizarea procedurilor. În anul 2022, la nivelul MMAP au fost aprobate 106 proceduri operaționale, reprezentând 95% din totalul de 112 de activități procedurabile.

Din constatările de audit de mai sus, reiese însă că funcționarea sistemului de control intern managerial este deficitară (de exemplu, situația prezentată la constatarea nr. 13).

2. Aspecte cu privire la Auditul intern

La nivelul MMAP există un număr de 17 entități în subordinea, aflate în coordonarea sau sub autoritatea entității publice. La nivelul acestora, a fost înființat compartimentul de audit public intern, dar din totalul de 17 entități numai 9 dintre acestea desfășoară o activitate de audit intern funcțională. Entitățile care au o structură de audit funcțională sunt:

- Agenția Națională pentru Protecția Mediului
- Garda Națională de Mediu
- Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării"
- Garda Forestieră Focșani
- Garda Forestieră Suceava
- Administrația Națională "Apele Române"
- Administrația Națională de Meteorologie
- RNP-Romsilva
- Administrația Fondului pentru Mediu

Potrivit Planului multianual de audit public intern 2021-2023 actualizat, la nivelul aparatului propriu MMAP în anul 2022 au fost propuse 16 misiuni, iar nivelul unităților în subordine/în coordonare/sub autoritate au fost propuse 5 misiuni. Conform informațiilor menționate în Raportul de audit public intern privind "*stadiul implementării recomandărilor formulate în rapoartele de audit intern din perioada 01.01.2016-30.06.2022*" nr.44563/API/21.12.2022 din cele 20 structuri notificate, 9 structuri nu au răspuns notificării transmise de către Compartimentul Audit public Intern. Astfel, din analiza documentelor justificative prezentate de către fiecare structură a rezultat faptul că majoritatea entităților auditate au avut recomandări neimplementate. În Planul de audit intern pentru anul 2022 au fost planificate inițial un număr de 12 misiuni.

Potrivit Raportului multianual de audit nr.44563/API/21.12.2022, Compartimentul Audit Public a formulat un număr de 254 de recomandări, din care 12,2% au fost implementate, 57,5% au fost parțial implementate și 30,3% neimplementate.

La nivelul MMAP-aparat propriu, potrivit Raportului de audit intern nr. API/56012/09.02.2023, în perioada 2020-2022 au fost formulate un număr de 168 de recomandări, din care 32 au fost în anul 2022. Din totalul de 168 de recomandări, în anul 2022, au fost implementate 130, parțial implementate au fost 6 de recomandări, din care 2 în anul 2022 și neimplementate 32 de recomandări din care 29 în anul 2022.

Potrivit Statului de funcții aprobat de conducerea MMAP au fost alocate 9 posturi la nivelul Compartimentului Audit Intern, din care 5 posturi ocupate și 4 posturi vacante.

La nivelul entităților subordonate/în coordonare/sub autoritate, activitatea de audit intern a fost următoarea:

- La nivelul ANAR au fost realizate următoarele misiuni: ABA Siret a efectuat 8 misiuni de asigurare, ABA Jiu - 3 misiuni de asigurare, ABA Olt - 3 misiuni de regularitate, ABA Mureș - 3 misiuni de asigurare/regularitate/conformitate, ABA Someș Tisa - 2 misiuni de asigurare, ABA Buzău-Ialomița - 4 misiuni, din care 2 au fost ad-hoc, ABA Prut Bârlad - 4 misiuni de asigurare, ABA Banat - 6 misiuni și ABA Dobrogea Litoral - 2 misiuni de asigurare;
- ANPM - 12 misiuni de asigurare
- Garda forestieră Focșani - 5 misiuni de asigurare, Garda forestieră Suceava - 4 misiuni de asigurare planificate și efectuate doar 3;
- Romsilva a efectuat 3 misiuni de asigurare și 1 de consiliere;

➤ Administrația Națională de Meteorologie a efectuat 3 misiuni de asigurare.

Pentru anul 2022 **nu au fost efectuate misiuni de evaluare** a performanței, de prevenire a corupției și de evaluare a gradului de implementare a sistemului de control intern.

Având în vedere specificul și volumul activității ministerului, resursele umane limitate, considerăm că **activitatea de audit intern este parțial relevantă pentru misiunea de audit financiar** întrucât nu au fost atinse toate obiectivele auditului și nu au fost auditate toate activitățile cel puțin odată la 3 ani, conform prevederilor legale.

Controlul intern managerial este în responsabilitatea conducătorilor entităților publice, iar pentru entitatea auditată, din evaluarea efectuată, se constată necesitatea dezvoltării continue a acestuia. De asemenea, activitatea de audit public intern trebuie organizată astfel încât să adauge valoare și să îmbunătățească performanțele entității publice.

3. Aspecte cu privire la inventarierea patrimoniului

➔ Activitatea de inventariere desfășurată la nivelul ministerului dar și a entităților din subordine/coordonare a fost parțial formală, nefiind respectate în totalitate reglementările legale în vigoare. Registrul inventar întocmit la data de 31.12.2022 a fost completat pe baza soldurilor conturilor înscrise în bilanțele de verificare și nu pe baza listelor de inventariere, astfel încât să reflecte situația reală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.

Astfel, există atât riscul ca situațiile financiare să nu reflecte realitatea patrimonială, mai precis există riscul de supraevaluare cât și de subevaluare a unor elemente patrimoniale care nu au fost inventariate în conformitate cu prevederile legale.

Conducerea ministerului va efectua toate demersurile pentru dezvoltarea sistemului de control managerial prin elaborarea/implementarea unei proceduri operaționale privind realizarea activităților de inventariere cu respectarea prevederilor legale în vigoare. Procedura astfel adoptată va fi diseminată tuturor entităților din subordine/ sub autoritate/în coordonare în vederea implementării.

➔ În plus, cu ocazia inventarierii, nu s-au întreprins demersuri de clarificare a sumelor prezentate în situațiile financiare, ca fiind garanții generate de scoaterea temporară din circuitul silvic.

Astfel, entitatea nu a pus la dispoziția echipei de audit documente justificative din care să reiasă realitatea și existența garanțiilor generate de scoaterea temporară din circuitul silvic, depuse de instituțiile partenere (garanție care generează o obligație pentru MMAP), astfel încât nu am obținut probe adecvate și suficiente care să confirme corectitudinea și realitatea sumelor evidențiate astfel în situațiile financiare. Mai mult decât atât, cu ocazia inventarierii elementelor patrimoniale de activ, datorii și capitaluri proprii, entitatea nu a confirmat și nu a stabilit situația reală a elementelor de natura sumelor necurente - sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an - garanții ocupare temporară peste 1 an.

De asemenea, unele corecții și înregistrări contabile privind datoriile din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile s-au efectuat fără existența documentelor justificative în care să fie consemnate operațiunile patrimoniale.

O situație similară a fost constatată și în cazul corecțiilor și înregistrări contabile privind creanțele bugetare (aspectul este detaliat la poz. 2.4.5).

H. Continuitatea activității

Dat fiind că la nivelul acestui domeniu nu au survenit modificări substanțiale față de anii anteriori, prin alipirea unor noi structuri organizatorice provenite din alte ministere reorganizate, apreciem că a fost asigurată continuitatea activității (în limitele unor fluctuații de personal).

I. Responsabilitățile Curții de Conturi și ale conducerii entității auditate

Responsabilitatea echipei de audit este de a efectua auditul financiar în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI). Aceste standarde impun respectarea de către auditorii publici externi a cerințelor de natură etică și profesională. Ca parte a unui audit care se bazează pe ISSAI, ne-am exercitat raționamentul profesional și ne-am menținut scepticismul profesional pe tot parcursul auditului.

Responsabilitățile conducerii entității auditate sunt de întocmire și prezentare a situațiilor financiare în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și de asigurare că operațiunile entității se desfășoară în conformitate cu prevederile legilor și reglementărilor, inclusiv acele reglementări care determină valorile și prezentările din situațiile financiare.

Curtea de Conturi a României
Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 200/05.03.2024

Stimate Domnule Ministru,

Introducere

Curtea de Conturi a României a desfășurat misiunea de audit financiar asupra situațiilor financiare consolidate ale **Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP)**, întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2022.

În cadrul ședinței de deschidere din data de 02.10.2023 au fost discutate aspectele cuprinse în Scrisoarea de misiune, scrisoare prin care ne-am asigurat reciproc de înțelegerea responsabilităților noastre și ale dumneavoastră, precum și de înțelegerea termenilor în care se va desfășura misiunea de audit financiar.

Pe parcursul misiunii v-am comunicat riscurile identificate, răspunsul echipei de audit la riscurile identificate (procedurile de audit aplicate pentru obținerea probelor care să susțină opinia de audit), vulnerabilitățile sistemului de control intern de la nivelul entității, precum și unele sugestii pe care echipa de audit le-a formulat, cu scopul reducerii riscurilor identificate și îmbunătățirii sistemului de control intern.

De asemenea, au fost formulate de către echipa de audit propuneri de soluții, în scopul remedierii erorilor identificate în etapa de planificare a auditului financiar.

1. OBSERVAȚIILE DE AUDIT CARE AU INFLUENȚAT SITUAȚIILE FINANCIARE ȘI AU STAT LA BAZA OPINIEI AUDITULUI EFECTUAT

Observația de audit/denaturări (erori) etc.	Impactul asupra situațiilor financiare	Recomandare și termen de implementare
1. Înscierea eronată în evidența cantitativ valorică, ca și active, a „ariilor naturale protejate” fără documente care să ateste proprietatea statului român și dreptul de administrare al MMAP asupra acestora.	Denaturarea situațiilor financiare prin supraevaluarea activelor necurente și a capitalurilor proprii cu suma de 15.665.152.864 lei.	Întrucât pe circuitul de avizare se află un proiect de Hotărâre a Guvernului privind scăderea din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și din evidența cantitativ valorică a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, a unor bunuri (arii naturale protejate) aflate în administrarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, ca urmare a înscrierii eronate în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și evidența cantitativ valorică, fără documente care să ateste proprietatea statului român și dreptul de administrare al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor asupra terenurilor ariilor naturale protejate, se va proceda, după aprobarea actului normativ, la punerea în aplicare a prevederilor acestuia, respectiv se vor efectua corecțiile contabile ce se

		<p>impun și se vor opera modificările corespunzătoare în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.</p> <p>Termen: 31.12.2024</p>
<p>2. Nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente a condus la subevaluarea cheltuielilor operaționale cu suma de 93.835.260,46 lei, ca urmare a:</p> <ul style="list-style-type: none"> -supraevaluării cheltuielilor evidențiate la nivelul MMAP cu suma de 14.612.575,68 lei; -subevaluării cheltuielilor evidențiate la nivelul Administrației Fondului pentru Mediu (AFM) cu suma de 108.585.032,14 lei. 	<p>Denaturarea situațiilor financiare prin subevaluarea cheltuielilor operaționale cu suma de 108.585.032,14 lei.</p>	<p>Conducerea entității va dispune și se va asigura de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evidențierea în contabilitate a cheltuielilor privind transferurile internaționale (cotizații internaționale) la momentul recunoașterii inițiale, în moneda de raportare, aplicând cursul de schimb dintre moneda de raportare și moneda străină, publicat de BNR valabil la data efectuării tranzacției; <p>Termen:31.07.2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - completarea Procedurii operaționale privind implementarea proiectelor (adoptată la nivelul AFM) cu toate activitățile ce implică structura economică, inclusiv cu cele de reflectare în evidențele contabile a tuturor operațiunilor ce decurg din implementarea proiectelor. De asemenea, Procedura va fi completată cu termene clare pentru fiecare activitate astfel încât să fie respectate principiile contabilității pe bază de angajamente, prevederile ghidurilor de finanțare și ale contractelor încheiate cu terți în vederea implementării proiectelor. <p>Termen: 31.12.2024</p>
<p>3. Nerespectarea principiilor privind înregistrarea și recunoașterea veniturilor din impozite și taxe a condus la diminuarea acestora, la nivelul AFM cu suma de 116.063.993,10 lei, ca urmare a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - efectuării unor înregistrări contabile de reglare a veniturilor din taxe și impozite fiscale, în sumă de 72.244.801 lei, fără a avea la bază documente justificative; - neînregistrării în evidența financiar-contabilă a unor venituri în sumă de 5.606.169 lei; - efectuării unor înregistrări în evidența contabilă a unor venituri în sumă de 38.213.025 lei în baza unor documente justificative (declarații de impunere) din anii anteriori. 	<p>Denaturarea situațiilor financiare prin subevaluarea veniturilor operaționale cu suma de 116.063.993 lei.</p>	<p>Efectuarea unei analize asupra tuturor înregistrărilor și corecțiilor contabile efectuate ca urmare a punctajului dintre evidența contabilă și cea fiscală în legătura cu creanțele fiscale generate de deciziile de impunere emise de AFM și reconstituirea documentelor justificative ce au stat la baza efectuării acestora.</p> <p>În funcție de rezultatul analizei, se vor efectua corecțiile contabile necesare, astfel încât să fie respectat principiul independenței exercițiului și principiul contabilității pe bază de angajamente, prin alocarea veniturilor anului căruia îi aparțin.</p> <p>Termen: 31.12.2024</p>

2. OBSERVAȚIILE DE AUDIT CARE NU AU INFLUENȚAT OPINIA DE AUDIT

Observația de audit	Impactul asupra situațiilor financiare	Recomandare și termen de implementare
<p>Aspecte cheie</p> <p>2.1. Aspecte cu privire la gestionarea defectuoasă a patrimoniului public al statului de către Administrația Bazinală de Apă Argeș – Vedea (ABA Argeș Vedea)</p> <p>În anul 2011 ABA Argeș – Vedea în calitate de locator a încheiat un număr de 2 contracte de închiriere, având ca obiect o suprafață totală de 2695,46 mp de teren, în scopul executării de către chiriași a unor lucrări hidrotehnice - conducte de aducțiune situate pe terenuri ce aparțin domeniului public al statului, respectiv pe pârâul Capra, afluent al râului Argeș.</p> <p>Cu ocazia acțiunii de audit, a reieșit că dreptul de creanță al entității a fost diminuat cu suma estimată de 26.928.446,38 lei (în total, pentru cele două contracte) din care veniturile (în cuantum de 50%) care ar fi trebuit să fie virate la bugetul statului au fost semnificativ diminuate.</p> <p>De asemenea, la această sumă se adaugă și valoarea TVA nefacturată celor doi chiriași și implicit nevirată la bugetul de stat la care se adaugă dobânzi și penalități calculate în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>ANAR avea dreptul și obligația de a întreprinde demersuri de stabilire și recuperare a prejudiciului adus bugetului propriu.</p>	<p>Neefectuarea tuturor demersurilor care se impun, în vederea gestionării în condiții de eficiență și eficacitate a patrimoniului public al statului, au condus la diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat.</p>	<p>Conducerea entității va dispune și se va asigura de efectuarea demersurilor de determinare cu exactitate a veniturilor nerealizate în cazul celor două contracte de închiriere (inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente) dar și a sumelor reprezentând obligații către bugetul statului, respectiv TVA (inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente) și de recuperare a sumelor de la partenerii comerciali și/sau de la persoanele vinovate de producerea acestuia, după caz.</p> <p>Termen: 30.09.2024</p>
<p>2.2. Ca urmare a analizei efectuate asupra indicatorului bilanțier - Alte active nefinanciare, s-a constatat faptul că nu toate bunurile aparținând domeniului public al statului, evidențiate în patrimoniul ABA-urilor eșantionate au fost intabulate. Astfel cum rezultă din documentele prezentate în timpul misiunii există bunuri intabulate/parțial intabulate și neintabulate.</p>	<p>Nereflectarea reală și exactă a dreptului de proprietate a statului român în Inventarul centralizat.</p>	<p>Se va analiza și dispune: efectuarea demersurilor care se impun pentru intabularea bunurilor aparținând domeniului public al statului și actualizarea Inventarului centralizat al statului cu datele rezultate, după caz.</p> <p>Termen: 30.09.2024</p>
<p>2.3 Aspecte privind evidența și raportarea cheltuielilor cu salariile</p>		
<p>2.3.1. Acordarea, la nivelul ABA Argeș Vedea, fără bază legală, a unor indemnizații suplimentare pentru comisiile teritoriale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor (Muntenia</p>	<p>Denaturarea situațiilor financiare prin supraevaluarea indicatorului „Salariile angajaților și</p>	<p>Conducerea entității va dispune și se va asigura de determinarea cu exactitate a sumelor acordate necuvenit în cursul anului 2022 cu titlu de indemnizație suplimentară la</p>

<p>Vest). Remunerarea suplimentară a membrilor comisiei de avizare s-a efectuat în baza unui referat aprobat de președintele CTA Muntenia Vest, fără a exista un act normativ emis în acest sens.</p>	<p>contribuțiile sociale aferente angajaților” și a indicatorului „Salariile angajaților”, cu suma de 19.156 lei (stabilită la nivelul eșantionului verificat).</p>	<p>toate entitățile din subordinea Administrației Naționale Apele Române (ANAR) și de recuperarea acestora de la persoanele cărora le-au fost acordate necuvenit. Termen: 30.09.2024</p>
<p>2.3.2. Majorarea nejustificată a sumelor plătite cu titlu de salarii, prin acordarea sporului pentru condiții vătămătoare și a sporului pentru titlu științific de doctor într-un quantum care contravine prevederilor legale în vigoare în anul 2022. De asemenea, au existat deficiențe în modul de acordare a indemnizației de hrană.</p>	<p>Denaturarea situațiilor financiare, prin supraevaluarea indicatorului bilanțier „Salariile angajaților” și a indicatorului din contul de rezultat patrimonial „Salariile angajaților și contribuțiile sociale, cu suma de 104.561 lei (estimată la nivelul eșantionului verificat).</p>	<p>Conducerea entității va dispune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Constituirea unei comisii pentru verificarea drepturilor salariale acordate în anul 2022, salariilor din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, atât din cadrul aparatului executiv, cât și din cadrul entităților aflate în subordonare/ coordonare, în vederea identificării situațiilor în care au fost încălcate prevederile legale referitoare la acordarea sporului pentru condiții vătămătoare sau periculoase, a indemnizației pentru titlu științific de doctor, precum și a indemnizației de hrană. Comisia va proceda la stabilirea sumelor acordate necuvenit ca urmare a dimensionării eronate a unor drepturi salariale. 2. Emiterea actelor administrative de stabilire a drepturilor salariale în concordanță cu prevederile legale date de ordonanțele de urgență emise în perioada 2018-2022, privind prorogarea unor termene cu privire la limitarea nivelului stabilit pentru anumite sporuri și indemnizații, respectiv la nivelul quantumului în plată la luna decembrie 2018, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții. 3. Recuperarea sumelor încasate în mod necuvenit de către salariații din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (aparat executiv, entități aflate în subordonare și coordonare), ținând cont și de impactul pe care prevederile <i>Legii nr. 78 din 28 martie 2018</i> privind exonerarea personalului plătit din fonduri publice de la plata unor sume reprezentând venituri de natură salarială, cu modificările și completările ulterioare, l-ar putea

		avea, după caz, asupra sumelor de recuperat. Termen: 31.12.2024
<p>2.4 Erori financiare aflate sub pragul de semnificație</p> <p>2.4.1. Evidențierea eronată în situațiile financiare întocmite de ABA Dobrogea Litoral a unor venituri în sumă de 30.855.349,55 lei și neevidențierea de către AFM a unor venituri în sumă de 19.620,54 lei. Erorile constatate au fost remediate în timpul controlului.</p>	Denaturarea situațiilor financiare prin supraevaluarea veniturilor operaționale cu suma de 30.835.729,01 lei	Eroarea fiind corectată în timpul misiunii de audit nu se mai formulează recomandare
2.4.2. Înregistrarea în evidența contabilă a unor venituri (fondul cu destinație specială) la momentul încasării acestora și nu la momentul când se produce tranzacția ce generează venitul și totodată, fără a avea la bază documente care atestă dreptul de creanță asupra acestora.	Impactul asupra situațiilor financiare nu a putut fi determinat, datorită numărului mare de tranzacții economice.	Conducerea entității va continua demersurile de dezvoltare a sistemului de control managerial și va dispune elaborarea unei proceduri operaționale privind recunoașterea și înregistrarea veniturilor în baza documentelor justificative care atestă dreptul de creanță al ministerului asupra tuturor sumelor încasate. De asemenea se va proceda la încheierea unor protocoale cu instituțiile din care fac parte agenții constatori ai contravențiilor silvice asigurându-se astfel premisele înregistrării creanțelor de încasat (și a veniturilor aferente) în baza documentelor justificative furnizate de aceste instituții. Termen: 31.12.2024
2.4.3. Menținerea eronată în evidența contabilă (în conturile contabile de clienți cu termen sub un an) a unor clienți radiati, precum și al unor clienți, pentru care s-a declarat falimentul, entității nefiindu-i recunoscută calitatea de creditor al respectivelor societăți (entitatea nu figurează în tabloul creditorilor).	Situațiile financiare nu reflectă fidel situația patrimonială a entității	Conducătorul entității va dispune constituirea unei comisii care să analizeze motivele pentru care s-a ajuns la imposibilitatea încasării creanțelor de la clienții cărora le-au fost facturate (și care și care să stabilească modalitatea de recuperare a acestora de la persoanele responsabile uzând de toate modalitățile legale de care dispune entitatea. De asemenea, având în vedere situația juridică a clienților respectivi și rezultatul analizei ce se va realiza, se va proceda la efectuarea corecțiilor și înregistrărilor contabile care se impun. Termen: 30.09.2024
2.4.4. Menținerea nejustificată în evidența contabilă a unor ajustări pentru deprecierea creanțelor incerte în sumă de 5.258.848,33 lei în	Denaturarea situațiilor financiare prin subevaluarea	Conducerea instituției va întreprinde demersuri de verificare și certificare a faptului că, la nivelul entității, s-au

<p>condițiile în care clienții încerți pentru care au fost constituite nu mai sunt evidențiați în contabilitatea ANAR - sediul central. Eroarea contabilă constatată a fost remediată în timpul auditului, însă modul de recunoaștere a ajustărilor rămâne unul defectuos.</p>	<p>indicatorului „Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări” cu suma de 5.258.848,33 lei</p>	<p>întreprins toate demersurile necesare din punct de vedere legal, astfel încât ajustările unor creanțe depreciate să fie recunoscute doar la momentul la care aceste drepturi sunt și urmărite. În susținerea acestor demersuri, pe lângă verificarea exhaustivă a ajustărilor deja constituite, se va elabora și o procedură operațională, care să asigure pe viitor suportul în respectarea prevederilor legale incidente. Termen: 30.09.2024</p>
<p>2.4.5. Raportarea eronată în situațiile financiare încheiate la 31.12.2022, a creanțelor bugetare, reprezentând contribuții și taxe la Fondul pentru Mediu, ca urmare a:</p> <ul style="list-style-type: none"> -necorelării soldului creanțelor bugetare înregistrat în contabilitate la data de 30.11.2022 cu soldul din fisa contribuabilului, înregistrat în evidența fiscală la aceeași dată; - efectuării de înregistrări sau corecții contabile fără documente justificative. <p>Existența unui risc de fraudă în sensul diminuării obligațiilor de plată ale contribuabililor, într-un mod neautorizat, fără aprobarea conducerii entității și avizul structurilor de specialitate din cadrul Administrației Fondului de Mediu.</p>	<p>Denaturarea situațiilor financiare ca urmare a subevaluării a indicatorului bilanțier „Creanțe bugetare” cu suma de 3.495.347,05 lei (stabilită la nivelul eșantionului analizat)</p>	<p>1. Analiza neconcordanțelor rezultate în urma punctajelor dintre evidența contabilă și evidența fiscală, în vederea punerii în acord a valorii creanțelor bugetului de stat înregistrate în evidența contabilă cu cea declarată în evidența fiscală. Astfel, sumele evidențiate în contabilitate în baza documentelor justificative existente vor reflecta nivelul real al creanțelor bugetului Fondului pentru Mediu.</p> <p>2. Continuarea demersurilor în vederea clarificării situațiilor privind înregistrarea/ neînregistrarea creanțelor bugetare în aplicația informatică, împreună cu firma care asigură mentenanța programului informatic de contabilitate, în vederea identificării cauzelor care au determinat diferențele constatate între evidența contabilă și cea fiscală.</p> <p>3. Eliminarea deficiențelor din sistem, prin restricționarea accesului după finalizarea situațiilor de închidere a lunii anterioare, respectiv prin introducerea în aplicația informatică a declarațiilor rectificative depuse de contribuabil, doar după aprobarea conducerii și cu avizul structurilor de specialitate. Termen: 31.12.2024</p>
<p>2.4.6. Raportarea eronată în situațiile financiare a unor datorii comerciale în sumă de 168.929 lei pentru care dreptul la acțiune s-a prescris, după cum urmează: garanții de bună execuție și de participare la licitație în sumă de 146.246 lei și restituiri despăgubiri în suma de 22.683 lei.</p>	<p>Denaturarea situațiilor financiare prin supraevaluarea indicatorului „Datorii comerciale, avansuri și</p>	<p>Ordonatorul principal de credite se va asigura de următoarele:</p> <p>1. virarea la buget, la împlinirea termenului legal de prescriere a obligațiilor față de terți nesolicitate de către aceștia;</p>

	alte decontări” cu suma de 168.929 lei	<p>2. analizarea soldurilor conturilor contabile cu ocazia închiderii exercițiului financiar, pentru raportarea în situațiile financiare anuale a unor datorii certe ale instituției față de titularii de drepturi;</p> <p>3. evidențierea în contabilitate a datoriilor în valută în momentul recunoașterii inițiale în moneda de raportare, aplicându-se sumei în valută cursul de schimb dintre moneda de raportare și moneda străină, la data efectuării tranzacției, precum și evidențierea diferențelor de curs valutar ce apar cu ocazia decontării datoriilor în valută la cursuri diferite față de cele la care au fost înregistrate inițial;</p> <p>4. evaluarea/reevaluarea la data întocmirii situațiilor financiare, a datoriilor în valută la cursul publicat de Banca Națională a României, valabil pentru data întocmirii situațiilor financiare, respectiv pentru ultima zi a exercițiului financiar.</p> <p>Termen: 31.12.2024</p>
2.4.7. Menținerea nejustificată în evidența contabilă a unor provizioane în sumă de 2.526.130 lei pentru care nu se mai estima o posibilă ieșire de resurse (obligațiile fuseseră achitate). Eroarea a fost corectată în timpul controlului.	Supraevaluarea indicatorului „Cheltuieli de capital, amortizări și provizioane” cu suma de 2.526.130 lei	Eroarea fiind corectată în timpul misiunii de audit nu se mai formulează recomandare.
2.4.8. Supradimensionarea valorii activelor imobilizate corporale cu suma de 284.042 lei, prin menținerea în evidența contabilă, a unor bunuri care nu îndeplinesc condiția de valoare pentru a fi considerate mijloace fixe/active necurente.	Denaturarea situațiilor financiare prin supraevaluarea indicatorului „Instalații tehnice, mijloace de transport, animale, plantații, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale” cu suma de 284.042 lei	Analizarea componentei conturilor contabile de imobilizări cu ocazia închiderii exercițiului financiar, pentru raportarea în situațiile financiare anuale a unor active necurente certe, care îndeplinesc condițiile pentru a fi recunoscute drept active imobilizate. Elaborarea de proceduri/politici contabile pentru toate operațiunile derulate în legătura cu activele imobilizate.
2.4.9. Neînregistrarea și neraportarea corespunzătoare în situațiile financiare încheiate a unor datorii, prin constituirea de provizioane, în sumă de 2.774.239 lei, aferente unor litigii în care entitatea auditată și entitățile din subordinea/coordonarea acesteia sunt parte.	Nereflectarea reală și exactă a indicatorului bilanțier Datorii - Provizioane, pentru care era necesar înregistrarea corectă în evidențele contabile și raportarea în	Conducerea entității va elabora, aproba și va pune în aplicare o procedură operațională privind constituirea de provizioane care să cuprindă etapele ce trebuie urmate, metodele de lucru, operațiunile și acțiunile privind activitatea entității.

<p>În timpul misiunii de audit, în vederea raportării financiare corecte, entitățile (MMAP-ad. centrală, ABA) au efectuat demersuri în vederea constituirii de provizioane aferente litigiilor în care sunt parte prin înregistrările contabile aferente, precum și repunerea corectă a unor înregistrări contabile eronate (Nota nr. 113058/30.01.2024).</p>	<p>mod corespunzător în Situațiile financiare aferente anului auditat respectiv 2022, Note explicative anexă la bilanț.</p>	<p>Termen: 30.09.2024</p>
<p>2.4.10. Nemajorarea valorii activului „Clădire sediu Minister” cu valoarea lucrărilor de modernizare efectuate în cursul anului 2022 în suma de 1.106.030 lei. Eroarea constată a fost remediată în timpul controlului.</p>	<p>Denaturarea situațiilor financiare prin subevaluarea activelor necurente cu suma de 1.106.030 lei.</p>	<p>Eroarea fiind corectată în timpul misiunii de audit nu se mai formulează recomandare</p>
<p>2.4.11. Menținerea în evidența contabilă a unor diferențe din reevaluare în sumă de 2.124.413,98 lei aparținând unor bunuri (instalații tehnice, mobilier, alte active) care au fost amortizate integral (ANPM), înregistrarea eronate a sumei de 8.172.019 atât în fondul bunurilor din proprietatea statului dar și ca diferențe din reevaluare (APM Bucuresti) și efectuarea unor înregistrări eronate în sumă de 1.889.291 lei (ABA Buzău Ialomița). Pentru erorile identificate la ANPM și ABA Buzău IALOMIȚA au fost efectuate corecțiile în evidența financiar contabilă în timpul misiunii de audit.</p>	<p>Denaturarea situațiilor financiare prin supraevaluarea capitalurilor proprii cu suma de 12.185.724 lei.</p>	<p>Sumele aportate ca rezerve și fonduri aflate în sold la finele exercițiului financiar vor fi analizate și corectate (după caz), la nivelul fiecărei entități emitente, astfel încât să conțină informații reale și complete.</p> <p>Termen: 30.06.2025</p>
<p>2.4.12. Neefectuarea operațiunii de reevaluare a tuturor activelor aflate în proprietatea administrațiilor bazinale de apă, odată la 3 ani, în conformitate cu prevederile legale.</p>	<p>Situațiile financiare nu reflectă fidel situația patrimonială a entității</p>	<p>Conducerea entității va continua demersurile privind implementarea în integralitate a standardelor de control intern managerial referitoare la evidența și gestionarea bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea entităților din domeniu.</p> <p>Termen: 30.09.2024</p>
<p>2.4.13. Raportarea în situațiile financiare încheiate de entitate la 31.12.2022 a unor creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, majorate nejustificat cu suma de 33.666.327 lei.</p>	<p>Denaturarea situațiilor financiare prin supradimensionarea indicatorului cu suma de în sumă de 33.666.327 lei.</p>	<p>Conducerea entității va dispune și se va asigura de elaborarea, aprobarea și implementarea la nivelul MMAP și a tuturor entităților subordonate/în coordonare/sub autoritate a unei proceduri operaționale cu privire la organizarea și conducerea contabilității proiectelor din fonduri europene nerambursabile cu respectarea normelor contabile în vigoare. Structurile implicate în activitățile care fac obiectul procedurii vor comunica compartimentelor economice sumele declarate neeligibile de către Autoritățile de management/Autoritățile de</p>

		<p>certificare/Agențiile de plăți sau orice altă instituție abilitată și dacă aceste sume vor fi resolicitate în alte cereri astfel încât să fie evidențiate corect și fidel în situațiile financiare, precum și sumele declarate nelegale, după caz.</p> <p>De asemenea, entitățile vor întreprinde toate demersurile legale pentru reîntregirea bugetului de stat cu sumele care au fost declarate neeligibile/nelegale și vor proceda la efectuarea înregistrărilor și corecțiilor contabile pe baza documentelor justificative și în funcție de soluțiile pronunțate definitiv de către instanțele de judecată. (de exemplu: soluția definitivă pronunțată de către Curtea de Apel București în cazul Dosarului 24957/3/2022 în care MMAP a fost parte).</p> <p>Termen: 31.10.2024.</p>
<p>2.4.14. Referitor la modul de gestionare a creanțelor fiscale – AFM</p> <p>La trecerea pe cheltuieli a creanțelor fiscale în sumă totală de 23.641.781 lei, AFM nu a efectuat o analiză a demersurilor întreprinse în vederea încasării acestora, de la momentul constituirii dreptului de creanță la momentul intrării în insolvență/dizolvării/radierii operatorilor economici pentru care au fost constituite.</p>	<p>Impactul asupra situațiilor financiare nu poate fi determinat</p>	<p>Conducerea MMAP va efectua o analiză a creanțelor nerecuperate propuse a fi trecute pe cheltuieli în vederea determinării caracterului imputabil/neimputabil al acestora.</p> <p>În funcție de rezultatul analizei se vor efectua toate demersurile legale în vederea recuperării sumelor (creanțelor) de la persoanele care prin acțiunea/inacțiunea lor au determinat neîncasarea creanțelor.</p> <p>Termen: 31.12.2024</p>

3. OBSERVAȚII DE AUDIT AFERENTE BUNEI GUVERNANȚE

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
<p>3.1. Cu ocazia inventarierii, nu s-au întreprins demersuri de clarificare a sumelor prezentate în situațiile financiare, ca fiind garanții generate de scoaterea temporară din circuitul silvic.</p> <p>Astfel, entitatea nu a pus la dispoziția echipei de audit documente justificative din care să reiasă realitatea și existența garanțiilor generate de scoaterea temporară din circuitul silvic, depuse de instituțiile partenere (garanție care generează o</p>	<p>Impactul asupra situațiilor financiare nu poate fi determinat</p>	<p>Conducerea MMAP va face toate demersurile necesare în vederea întocmirii documentelor justificative (note explicative) cu privire la corectarea evidenței contabile analitice și sintetice în conformitate cu art.6 alin (2): "Orice operațiune patrimonială se consemnează în momentul efectuării ei într-un înscris care stă la baza înregistrărilor în</p>

<p>obligatie pentru MMAP), astfel încât nu am obținut probe adecvate și suficiente care să confirme corectitudinea și realitatea sumelor evidențiate astfel în situațiile financiare. Mai mult decât atât, cu ocazia inventarierii elementelor patrimoniale de activ, datorii și capitaluri proprii, entitatea nu a confirmat și nu a stabilit situația reală a elementelor de natura sumelor necurente - sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an - garanții ocupare temporară peste 1 an.</p> <p>De asemenea, unele corecții și înregistrări contabile privind datoriile din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile s-au efectuat fără existența documentelor justificative în care să fie consemnate operațiunile patrimoniale.</p> <p>O situație similară a fost constatată și în cazul corecțiilor și înregistrări contabile privind creanțele bugetare (aspectul este detaliat la poz. 2.4.5).</p>		<p>contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ.” din Legea nr. 82/1991 a contabilității, republicată, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Termen: 31.12.2024</p>
<p>3.2. Control intern managerial</p> <p>3.2.1. La evaluarea Sistemului de control intern managerial, prin prisma prevederilor O.S.G.G nr.600/2018 pentru aprobarea Codului intern managerial al entităților publice, din rapoartele asupra sistemului de control intern managerial transmise ordonatorului principal de credite, s-a constatat faptul că, gradul de conformitate a sistemului de control intern managerial cu standardele de control intern/managerial este parțial conform (14 standarde implementate, 1 standard parțial implementat Standardul 9 – Proceduri și 1 standard neimplementat Standardul 3 - Competență, performanță):</p> <ul style="list-style-type: none"> •37 entități au sisteme conforme; •54 entități au sisteme parțial conforme; •5 entități au sisteme parțial conforme limitate. <p>3.2.2 Nu a fost aprobat Planul de pregătire profesională pentru anul 2022 la nivelul MMAP și nu au fost alocate sume pentru formarea profesională a salariaților, prin bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2022, astfel încât nu a fost asigurată pregătirea profesională a salariaților.</p> <p>3.2.3. Există un risc semnificativ de eroare în raportarea situațiilor financiare, deoarece centralizarea situațiilor financiare de la entitățile aflate în subordonare/ coordonare, se realizează prin introducerea manuală a datelor, fără să existe o procedură de control la nivelul MMAP.</p>	<p>Neimplementarea/implementarea parțială a prevederilor O.S.G.G 600/2018 poate afecta atingerea obiectivelor entității precum și gestionarea fondurilor publice în mod economic, eficient și eficace.</p>	<p>Conducerea entității va continua demersurile privind:</p> <p>Implementarea în integralitate a standardelor de audit în conformitate cu prevederile O.S.G.G 600/ 2018.</p> <p>Actualizarea și implementarea procedurilor operaționale aferente tuturor activităților desfășurate la nivelul MMAP.</p> <p>Identificarea riscurilor asociate tuturor activităților derulate de entitate și actualizarea registrului riscurilor.</p> <p>Termen: 01.10.2024</p>

<p>3.2.4. Nu au fost formalizate documentele care să cuprindă riscurile aferente tuturor activităților desfășurate la nivelul structurilor ministerului, și implicit nu au fost documentate răspunsurile adecvate la riscuri.</p> <p>3.2.5. Nu au fost procedurate toate activitățile desfășurate în cadrul ministerului și nu au fost respectate termenele pentru elaborarea/actualizarea procedurilor.</p>		
<p>3.3. Auditul intern</p> <p>Potrivit Statului de funcții aprobat de conducerea MMAP au fost alocate 9 posturi la nivelul Compartimentului Audit Intern, din care 5 posturi ocupate și 4 posturi vacante.</p> <p>Pentru anul 2022 nu au fost efectuate misiuni de evaluare a performanței, de prevenire a corupției și de evaluare a gradului de implementare a sistemului de control intern.</p> <p>Având în vedere specificul și volumul activității ministerului, resursele umane limitate, considerăm că activitatea de audit intern este parțial relevantă pentru misiunea de audit financiar întrucât nu au fost atinse toate obiectivele auditului și nu au fost auditate toate activitățile cel puțin odată la 3 ani, conform prevederilor legale.</p>	<p>Subdimensionarea numărului de personal la nivelul Structurii de audit public intern poate conduce la concluzia faptului că activitatea de asigurare și consiliere, concepută să adauge valoare și să îmbunătățească activitățile entității publice nu ajută entitatea publică să își îndeplinească obiectivele.</p>	<p>Conducerea entității va efectua toate demersurile necesare în vederea asigurării desfășurării activității la nivelul Structurii de audit public intern, care să conducă la îndeplinirea obiectivelor, printr-o abordare sistematică și metodică, să evalueze și să îmbunătățească eficiența și eficacitatea managementului riscului, controlului și proceselor de guvernanță, stabilite conform legii.</p> <p>Conducerea MMAP va efectua toate demersurile pentru asigurarea activității de audit în cadrul entităților subordonate la care nu a fost acordat avizul privind menținerea unui compartiment funcțional de audit public intern, potrivit art.11 alin f) din Legea 672/2002, precum și respectarea pct. 1.4.3.2 din HG nr.1086/2013 privind Normele generale privind exercitarea activității de audit public intern, potrivit cărora toate activitățile trebuie auditate cel puțin o dată la 3 ani. Termen: 31.12.2024</p>
<p>3.4. Activitatea de inventariere desfășurată la nivelul ministerului dar și a entităților din subordine/coordonare a fost parțial formală, nefiind respectate în totalitate reglementările legale în vigoare.</p> <p>Registrul inventar întocmit la data de 31.12.2022 a fost completat pe baza soldurilor conturilor înscrise în balanțele de verificare și nu pe baza listelor de inventariere, astfel încât să reflecte situația reală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.</p>	<p>Nu poate fi determinat.</p>	<p>Conducerea ministerului va efectua toate demersurile pentru dezvoltarea sistemului de control managerial prin elaborarea/implementarea unei proceduri operaționale privind realizarea activităților de inventariere cu respectarea prevederilor legale în vigoare. Procedura astfel adoptată va fi diseminată tuturor entităților din</p>

<p>Astfel, există atât riscul ca situațiile financiare să nu reflecte realitatea patrimonială, mai precis există riscul de supraevaluare cât și de subevaluare a unor elemente patrimoniale care nu au fost inventariate în conformitate cu prevederile legale.</p>		<p>subordine/ sub autoritate/în coordonare în vederea implementării. Termen: 31.12.2024</p>
<p>3.5. Implementarea recomandărilor anterioare ale Curții de Conturi La data efectuării prezentei misiuni de audit financiar, la nivelul Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor erau în implementare un număr de 40 de măsuri dispuse în următoarele decizii emise de către Curtea de Conturi: Decizia 25/2014, Decizia 13/2018, Decizia 12/2019, Decizia 13/2020, Decizia 15/2021 și Decizia 15/2022. Verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile menționate mai sus, s-a realizat într-o misiune distinctă față de prezenta misiune. Proiectele actelor de control întocmite au fost transmise entității auditate cu adresa nr. 10.506/01.02.2024. Pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul Administrației Naționale „Apele Române” a fost emisă Decizia nr. 8/2022. Din verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, realizată în cursul lunii ianuarie 2023, s-a constatat faptul că entitatea nu a implementat niciuna dintre măsurile care fac obiectul respectivei decizii. De asemenea, pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul Administrației Fondului pentru Mediu au fost emise două decizii, respectiv: Decizia 7/2021 și Decizia 8/2022. Din verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de către Curtea de Conturi, realizată în luna februarie 2023 s-a constatat faptul că din cele 11 măsuri dispuse, 10 măsuri nu au fost implementate. Dintre acestea un număr de 2 măsuri constau în stabilirea întinderii unor prejudicii și efectuarea de către conducerea entității a tuturor demersurilor pentru recuperarea acestora. Pentru acestea din urmă au fost sesizate organele de urmărire penală.</p>	<p>Nu poate fi determinat.</p>	<p>Entitatea va continua efectuarea tuturor demersurilor pentru implementarea în totalitate a măsurilor care, urmare efectuării verificărilor, s-a constatat ca nu au fost implementate sau au fost implementate parțial. Termen: 31.12.2024</p>

Vă asigurăm de sprijinul nostru dacă aveți nevoie de clarificări cu privire la implementarea recomandărilor.

Cu stimă,

Șef Departament,

Consilier de conturi